Archive of SID.ir

ACCOUNTING, FINANCE AND COMPUTATIONAL INTELLIGENCE

# Comparative Study of Financial Transparency in Islamic Management and International Financial Reporting Standards (IFRS)

**1. Kabir Saber Mobasser*: Department of Accounting, Ast.C., Islamic Azad University, Astaneh Ashrafieh, Iran. Email: Kabirsaber@iau.ac.ir (Corresponding Author)**

**Article history**

Received: 01 May 2025

Revised: 05 August 2025

Accepted: 13 August 2025

Published: 21 September 2025

## Abstract:

Financial transparency is one of the fundamental principles in modern economic and financial systems, playing a vital role in enhancing public trust, improving market efficiency, and preventing corruption. In Islamic management, financial transparency is rooted in Qur'anic teachings, narrations, and the ethical principles of Islam, which emphasize honesty, trustworthiness, and accountability. In contrast, the International Financial Reporting Standards (IFRS), with the objective of creating convergence in corporate financial reporting, provide a set of technical and transparency-oriented requirements for the presentation of financial statements.

This article adopts a comparative approach to examine the conceptual and substantive aspects of financial transparency in Islamic management and IFRS, analyzing the points of convergence and divergence between the two frameworks. The findings indicate that both systems emphasize full disclosure of information, accuracy of data, and reliability in decision-making. However, there are fundamental differences between Islamic management and IFRS in terms of the source of legitimacy, the approach to ethics, and the position of ultimate objectives. In Islamic management, financial transparency is not merely a tool for increasing economic efficiency but is also considered a religious obligation and a social responsibility. In contrast, IFRS places greater emphasis on the interests of investors and other market stakeholders.

The results of the study suggest that integrating Islamic ethical principles with the technical mechanisms of IFRS can enhance the level of financial transparency in Islamic countries and provide a pathway for developing indigenous accounting frameworks with global support.

**Keywords:** Islamic Management; Financial Transparency; International Financial Reporting Standards (IFRS); Financial Ethics; Information Disclosure; Comparative Accounting

**Citation:** Saber Mobasser, K. (2025). Providing a Model to Determine the Relationships Between Social Capital, State Ownership, and Investment Efficiency in Companies Listed on the Tehran Stock Exchange, *Accounting, Finance and Computational Intelligence,* 3(2), 1-14.

**Copyright:** © 2025 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



**Extended Abstract**

**Introduction**

Financial transparency has emerged as one of the fundamental pillars of sound governance and sustainable economic development in contemporary economies. In both developed and developing markets, transparent financial systems play a crucial role in strengthening investor confidence, enhancing market efficiency, and reducing the potential for corruption (Solomon et al., 2021). Within the framework of the International Financial Reporting Standards (IFRS), financial transparency is defined as the comprehensive, timely, and unbiased disclosure of financial information to stakeholders, aimed at improving decision-making, reducing information asymmetry, and enhancing the comparability of financial reports across jurisdictions (Li et al., 2020). Conversely, in Islamic management, financial transparency has deep roots in religious teachings, ethical values, and Islamic jurisprudence, going beyond a technical requirement to become a moral and religious obligation (Khodapanah Ajirloo, 2024).

Empirical research has consistently shown that adopting IFRS yields substantial benefits, such as reducing the cost of capital, improving market liquidity, and increasing the informational value of financial statements (Li et al., 2020; Solomon et al., 2021). Nevertheless, the implementation of IFRS in Islamic countries faces significant institutional, cultural, and jurisprudential challenges (Feyzollah & Haghighat, 2021; Moradi et al., 2019). Some concepts embedded in IFRS—such as interest-based instruments and certain derivative contracts—conflict with Islamic law, which prohibits riba (usury) and prescribes specific financial transaction rules (Eskafi Asl & Heydarpour, 2021). In addition, many Islamic countries lack the institutional infrastructure and human capital adequately trained in both IFRS and Islamic accounting principles (Badri & Ghaemi, 2021; Bineshian et al., 2018).

While IFRS emphasizes technical and economic outcomes—such as increasing financial reporting quality and ensuring investor-oriented disclosures—Islamic management views transparency as a means to achieve socio-economic justice, protect public rights, and prevent oppression and corruption (Farid & Ghodakforoushan, 2019; Masoumi & Hekmati, 2024). These distinctions stem from fundamental philosophical differences: IFRS is grounded in free-market economic theory, whereas Islamic management is rooted in Shariah principles that integrate economic goals with ethical and religious imperatives (ElKelish et al., 2024; Khodapanah Ajirloo, 2024).

Nevertheless, despite these conceptual differences, both systems share core principles, including honesty in financial reporting, safeguarding entrusted information, comprehensive and timely disclosure, and the fight against corruption (Raspati & Simanjuntak, 2024). This common ground provides a strong basis for the integration of IFRS and Islamic management practices, allowing Islamic countries to develop hybrid frameworks that maintain cultural and religious identity while benefiting from the global comparability and investor confidence associated with IFRS (Al-Omush et al., 2025).

Moreover, technological advancements such as artificial intelligence and blockchain offer new opportunities to enhance the accuracy, efficiency, and transparency of financial reporting (Han et al., 2023; Kpmg, 2023). These innovations can strengthen audit processes, improve the reliability of disclosures, and reduce the potential for fraud, provided they are implemented in ways consistent with Islamic ethical principles (Al-Omush et al., 2025; Kachelmeier & Pevzner, 2023). The convergence of these technological tools with Shariah-compliant financial reporting standards could represent a significant advancement in the pursuit of higher levels of transparency in Islamic financial systems (ElKelish et al., 2024).



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



Against this background, this study adopts a comparative approach to analyze the conceptual foundations, operational requirements, and practical implications of financial transparency in IFRS and Islamic management. The purpose is to identify their points of convergence and divergence, highlight the challenges of aligning these systems in Islamic countries, and propose practical strategies for developing localized accounting frameworks that are both globally credible and religiously compliant (Khodapanah Ajirloo, 2024; Masoumi & Hekmati, 2024; Raspati & Simanjuntak, 2024).

**Methods and Materials**

This study employed a qualitative and analytical research design to conduct a comparative analysis of financial transparency in IFRS and Islamic management. The research was carried out in two main stages. First, a descriptive-analytical method was used to collect and review theoretical and empirical literature from scholarly articles, official accounting standards, and religious and jurisprudential texts. The data sources included national and international academic databases, professional accounting standard publications, and Islamic financial jurisprudence references.

In the second stage, qualitative content analysis was applied to extract key concepts, shared principles, and distinct features of financial transparency within the two frameworks. This involved systematically coding and categorizing the data to identify similarities and differences in objectives, implementation requirements, and underlying philosophical foundations. A comparative approach was then used to synthesize these findings, enabling the identification of convergence points and potential integration strategies.

**Findings**

The analysis revealed that both IFRS and Islamic management frameworks regard financial transparency as a core principle, but they diverge in their philosophical underpinnings and ultimate objectives. IFRS defines transparency in economic and investor-oriented terms, focusing on reducing information asymmetry, improving market efficiency, and supporting investor decision-making through comprehensive, unbiased, and timely disclosures. By contrast, Islamic management frames transparency as a moral and religious duty, designed to ensure justice, protect public rights, and prevent unethical behavior in financial transactions.

The results also showed that while IFRS primarily targets the needs of investors, creditors, and market regulators, Islamic management adopts a broader stakeholder view that includes the entire community and emphasizes accountability before God in addition to accountability to people. This expanded accountability model incorporates ethical and social dimensions alongside economic considerations.

A major finding was the identification of significant barriers to implementing IFRS in Islamic countries, including:

1. **Cultural barriers**—Differences in social values and business practices that may conflict with IFRS assumptions.
2. **Jurisprudential barriers**—Conflicts between IFRS provisions (e.g., interest-based accounting treatments) and Islamic law.
3. **Institutional barriers**—Weaknesses in legal frameworks, regulatory enforcement, and oversight mechanisms.
4. **Human capital limitations**—Shortage of professionals trained in both IFRS and Islamic accounting standards.
5. **Public trust issues**—Low public confidence in financial reporting due to institutional opacity and corruption risks.

Furthermore, the study found that certain IFRS principles align closely with Islamic financial ethics—particularly the emphasis on full and fair disclosure, integrity, and avoidance of misleading information. These shared principles provide an



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



opportunity to develop hybrid frameworks that integrate the technical strengths of IFRS with the ethical mandates of Islamic management.

**Discussion and Conclusion**

The findings of this research confirm that financial transparency serves as a unifying principle between IFRS and Islamic management, despite their philosophical differences. While IFRS focuses on investor protection and market efficiency, Islamic management elevates transparency to the level of a religious and ethical obligation aimed at achieving justice and safeguarding public welfare. This distinction implies that any attempt to harmonize the two systems must account for not only technical and economic factors but also the cultural and religious dimensions that shape financial practices in Islamic countries.

The shared principles of honesty, trustworthiness, and comprehensive disclosure provide a robust foundation for convergence. These principles suggest that IFRS can be adapted to Islamic contexts without undermining its core objectives, provided that necessary adjustments are made to align with Shariah requirements. Such adaptation could involve modifying accounting treatments for interest-based transactions, incorporating religiously mandated disclosure requirements, and expanding the definition of stakeholders to include broader societal interests.

The challenges identified—cultural misalignment, jurisprudential conflicts, institutional weaknesses, human capital shortages, and public trust deficits—are consistent with barriers reported in previous studies on IFRS adoption in developing and Islamic countries. Overcoming these challenges will require a multi-faceted strategy that includes legislative reform, institutional capacity building, targeted professional training, and public awareness campaigns on the importance of transparency for both economic performance and social justice.

Moreover, integrating advanced technologies such as blockchain and artificial intelligence into financial reporting systems offers a promising path for enhancing transparency, accuracy, and efficiency. These technologies can support the objectives of both IFRS and Islamic management by reducing the scope for manipulation, improving auditability, and enabling more reliable and timely disclosures. However, their implementation in Islamic contexts must be guided by ethical considerations and compliance with Shariah principles.

In conclusion, this study underscores the feasibility and necessity of developing localized financial reporting frameworks in Islamic countries that combine the technical strengths of IFRS with the ethical and religious foundations of Islamic management. Such frameworks would not only improve the credibility and comparability of financial information but also reinforce the broader societal role of transparency as a driver of justice, trust, and sustainable economic development. By adopting a culturally sensitive and technologically enabled approach to harmonization, Islamic countries can enhance their integration into the global financial system while preserving their unique moral and legal values.

**Authors' Contributions**

Authors equally contributed to this article.

**Acknowledgments**

Authors thank all participants who participate in this study.



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



**Declaration of Interest**

The authors report no conflict of interest.

**Funding**

According to the authors, this article has no financial support.

**Ethical Considerations**

All procedures performed in this study were under the ethical standards.



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی

# مطالعه تطبیقی شفافیت مالی در مدیریت اسلامی و استانداردهای حسابداری بین‌المللی (IFRS)

۱. کبیر صابر مبصّر*: گروه حسابداری، واحد آستانه اشرفیه، دانشگاه آزاد اسلامی، آستانه اشرفیه، ایران. ایمیل: **Kabirsaber@iau.ac.ir** (نویسنده مسئول)

**تاریخچه مقاله**

تاریخ دریافت: ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۱۴ مرداد ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۲۲ مرداد ۱۴۰۴

تاریخ انتشار: ۳۰ شهریور ۱۴۰۴

## چکیده

شفافیت مالی یکی از اصول اساسی در نظام‌های اقتصادی و مالی مدرن است که نقش حیاتی در ارتقاء اعتماد عمومی، کارایی بازارها و پیشگیری از فساد ایفا می‌کند. در مدیریت اسلامی، شفافیت مالی ریشه در آموزه‌های قرآنی، روایات و اصول اخلاقی اسلام دارد که بر صداقت، امانت‌داری و پاسخ‌گویی تأکید دارند. در مقابل، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) با هدف ایجاد همگرایی در گزارشگری مالی شرکت‌ها، مجموعه‌ای از الزامات فنی و شفاف‌ساز را برای ارائه صورت‌های مالی فراهم می‌کنند. این مقاله با رویکرد تطبیقی به بررسی مفهومی و محتوایی شفافیت مالی در مدیریت اسلامی و IFRS می‌پردازد و نقاط اشتراک و افتراق این دو چارچوب را تحلیل می‌کند. یافته‌ها نشان می‌دهد که هر دو نظام به افشای کامل اطلاعات، صحت داده‌ها و قابلیت اتکا در تصمیم‌گیری تأکید دارند، اما منبع مشروعیت، رویکرد به اخلاق و جایگاه اهداف غایی در مدیریت اسلامی با IFRS تفاوت‌هایی بنیادین دارد. در مدیریت اسلامی، شفافیت مالی نه‌تنها ابزاری برای افزایش کارایی اقتصادی، بلکه یک تکلیف شرعی و مسئولیت اجتماعی محسوب می‌شود. در حالی‌که درIFRS ، بیشتر تمرکز بر منافع سرمایه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان بازار است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که تلفیق اصول اخلاقی اسلامی با سازوکارهای فنی IFRS می‌تواند به ارتقاء سطح شفافیت مالی در کشورهای اسلامی منجر شود و راهکاری برای تدوین چارچوب‌های بومی حسابداری با پشتوانه جهانی فراهم آورد.

**کلیدواژگان:** مدیریت اسلامی، شفافیت مالی، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی**(IFRS)** ، اخلاق مالی، افشای اطلاعات، حسابداری تطبیقی.

---

**شیوه استناددهی:** صابر مبصّر، کبیر. (۱۴۰۴). مطالعه تطبیقی شفافیت مالی در مدیریت اسلامی و استانداردهای حسابداری بین‌المللی (IFRS) . *حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی*، ۳(۲)، ۱۴-۱.

مجوز و حق نشر: © ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



## مقدمه

در عصر حاضر، شفافیت مالی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان حکمرانی مطلوب و توسعه پایدار اقتصادی شناخته می‌شود. این مفهوم، نه‌تنها ابزاری برای ارتقای کارایی بازارها و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری است، بلکه نقش کلیدی در تقویت اعتماد عمومی و پیشگیری از فساد ایفا می‌کند (Solomon et al., 2021). در چارچوب استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)، شفافیت مالی با هدف بهبود مقایسه‌پذیری و کیفیت اطلاعات حسابداری و ایجاد یک محیط اطلاعاتی شفاف برای ذی‌نفعان تعریف شده است (Li et al., 2020). در مقابل، در مدیریت اسلامی، این مفهوم ریشه در آموزه‌های دینی، اصول اخلاقی و فقهی دارد و فراتر از یک الزام فنی، یک تکلیف شرعی و مسئولیت اجتماعی تلقی می‌شود (Khodapanah Ajirloo, 2024).

تحقیقات گسترده نشان می‌دهد که اجرای IFRS پیامدهای مثبت متعددی از جمله افزایش قابلیت مقایسه، کاهش هزینه سرمایه و ارتقای نقدشوندگی بازار را به همراه دارد (Li et al., 2020; Solomon et al., 2021). با این حال، پیاده‌سازی کامل این استانداردها در کشورهای اسلامی با چالش‌های نهادی، فرهنگی و فقهی مواجه است (Feyzollah & Haghighat, 2021; Moradi et al., 2019). برخی مفاهیم پذیرفته‌شده در IFRS، مانند بهره یا برخی ابزارهای مالی مشتقه، با اصول شریعت مغایرت دارد (Eskafi Asl & Heydarpour, 2021). از سوی دیگر، ضعف زیرساخت‌های قانونی و کمبود نیروی انسانی متخصص مسلط بر هر دو حوزه استانداردهای بین‌المللی و اصول حسابداری اسلامی، مانع اجرای مؤثر این چارچوب‌ها می‌شود (Badri & Ghaemi, 2021; Bineshian et al., 2018).

مطالعات داخلی و خارجی بیانگر آن است که شفافیت مالی از منظر IFRS بر افشای کامل، بی‌طرفانه و به‌موقع اطلاعات متمرکز است تا عدم تقارن اطلاعاتی کاهش یابد و تصمیم‌گیری اقتصادی بهبود یابد (Odo, 2018; Roosta & Dehghani Saadi, 2018). در حالی که در مدیریت اسلامی، شفافیت مالی به‌عنوان ابزاری برای تحقق عدالت اجتماعی، حفظ حقوق عمومی و جلوگیری از ظلم و فساد شناخته می‌شود (Farid & Ghodakforoushan, 2019). این تفاوت رویکرد، ناشی از فلسفه وجودی و اهداف غایی هر نظام است؛ IFRS بر منافع اقتصادی و کارایی بازار تأکید دارد، در حالی که مدیریت اسلامی، رضایت الهی و تحقق عدالت اقتصادی را غایت خود می‌داند (Khodapanah Ajirloo, 2024; Masoumi & Hekmati, 2024).

در دهه‌های اخیر، رویکردهای نوین به حاکمیت شرکتی و گزارشگری مالی نشان داده‌اند که شفافیت، عامل کلیدی در ارتقای پاسخ‌گویی سازمانی و کاهش فساد است (Raspati & Simanjuntak, 2024). این موضوع در حوزه مدیریت اسلامی نیز مورد توجه بوده است، جایی که مفاهیمی چون صداقت، امانت‌داری و پاسخ‌گویی به خداوند و مردم، بنیان شفافیت مالی را تشکیل می‌دهد (Masoumi & Hekmati, 2024). به همین دلیل، برخی محققان بر ضرورت همگرایی دو چارچوب IFRS و مدیریت اسلامی تأکید دارند و معتقدند که ادغام اصول اخلاقی و دینی اسلام با سازوکارهای فنی IFRS می‌تواند موجب ارتقای شفافیت مالی در کشورهای اسلامی شود (ElKelish et al., 2024; Khodapanah Ajirloo, 2024).

با وجود اشتراکات بنیادین در اصولی مانند صداقت، امانت‌داری و افشای کافی، تفاوت‌های فلسفی و مفهومی میان این دو رویکرد، نیازمند بازنگری و بومی‌سازی استانداردها در کشورهای اسلامی است (Al-Omush et al., 2025). از منظر عملی، این بومی‌سازی باید شامل تدوین استانداردهای حسابداری اسلامی منطبق با IFRS، اصلاح قوانین داخلی، و توسعه آموزش‌های تخصصی برای ارتقای دانش حسابداران و مدیران مالی باشد (Badri & Ghaemi, 2021; Eskafi Asl & Heydarpour, 2021). افزون بر این، فرهنگ‌سازی و ارتقای آگاهی عمومی نسبت به اهمیت شفافیت مالی، از الزامات اساسی برای موفقیت این فرآیند است (Masoumi & Hekmati, 2024).

تحقیقات در حوزه‌های مختلف نشان می‌دهد که بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی و بلاکچین می‌تواند نقش مهمی در افزایش دقت و شفافیت گزارشگری مالی ایفا کند (Han et al., 2023; Kpmg, 2023). این فناوری‌ها قادرند فرآیند حسابرسی و گزارشگری را بهبود بخشند و با کاهش خطا و تقلب، اعتماد عمومی به صورت‌های مالی را تقویت کنند (Al-Omush et al., 2025; Kachelmeier & Pevzner, 2023). در عین حال، لازم است که پیاده‌سازی این فناوری‌ها با ملاحظات شرعی و فرهنگی سازگار باشد تا در چارچوب مدیریت اسلامی نیز قابل استفاده باشد (ElKelish et al., 2024).



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



پژوهش‌های انجام‌شده در ایران و سایر کشورهای اسلامی نشان داده‌اند که یکی از موانع کلیدی تحقق شفافیت مالی، ضعف در هماهنگی میان نهادهای نظارتی، قوانین داخلی و استانداردهای بین‌المللی است (Feyzollah & Haghighat, 2021; Mosaddar & Bolou, 2021). این عدم هماهنگی می‌تواند منجر به ناهماهنگی اطلاعاتی، افزایش ریسک تصمیم‌گیری و کاهش اعتماد ذی‌نفعان شود. در نتیجه، طراحی یک چارچوب یکپارچه که هم‌زمان به الزامات فنی IFRS و ارزش‌های دینی مدیریت اسلامی پاسخ دهد، ضرورت دارد (Khodapanah Ajirloo, 2024).

از سوی دیگر، تجربه کشورهای موفق در پذیرش IFRS مانند کره جنوبی نشان می‌دهد که اجرای این استانداردها، در صورت وجود زیرساخت‌های قوی و حمایت نهادی، می‌تواند کیفیت اطلاعات مالی و شفافیت را به طور معناداری ارتقا دهد (Lee, 2019). اما در کشورهای اسلامی، تحقق این موفقیت مستلزم انطباق محتوایی و فرایندی استانداردها با نیازها و ارزش‌های بومی است (Roosta & Dehghani Saadi, 2018). در غیر این صورت، خطر بروز تعارض‌های قانونی و فرهنگی و کاهش اثربخشی استانداردها وجود خواهد داشت (Odo, 2018).

در این راستا، برخی مطالعات پیشنهاد کرده‌اند که چارچوب‌های گزارشگری مالی اسلامی مانند استانداردهای هیئت خدمات مالی اسلامی (AAOIFI) می‌توانند به‌عنوان پلی میان IFRS و مدیریت اسلامی عمل کنند (Bineshian et al., 2018; Moradi et al., 2019). این چارچوب‌ها با رعایت اصول شریعت و بهره‌گیری از رویه‌های حرفه‌ای، می‌توانند امکان تعامل و همگرایی بیشتر میان دو نظام را فراهم آورند.

با توجه به اهمیت روزافزون شفافیت مالی در نظام‌های اقتصادی و مالی جهان و چالش‌های خاص کشورهای اسلامی در پذیرش و اجرای IFRS، پژوهش حاضر بر آن است که با رویکردی تطبیقی، نقاط اشتراک و افتراق دو چارچوب IFRS و مدیریت اسلامی را بررسی کرده و راهکارهای عملی برای همگرایی و بومی‌سازی ارائه دهد.

## روش پژوهش و مواد

در این پژوهش، با هدف بررسی تطبیقی مفهوم، الزامات و پیامدهای شفافیت مالی در چارچوب استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و مدیریت اسلامی، از روش پژوهش کیفی و تحلیلی بهره گرفته شده است. انتخاب این روش، با توجه به ماهیت موضوع، که بر تحلیل مفاهیم نظری، اصول و استانداردها، و همچنین بررسی محتوای متون دینی و چارچوب‌های حسابداری مبتنی است، کاملاً منطقی و مناسب ارزیابی می‌شود.

در بخش اول پژوهش، روش توصیفی–تحلیلی به‌کار گرفته شده است. در این بخش، ابتدا به گردآوری اطلاعات و داده‌های نظری از طریق مطالعه اسناد، منابع کتابخانه‌ای، مقالات علمی پژوهشی، پایان‌نامه‌ها، استانداردهای رسمی حسابداری و گزارشگری مالی، و همچنین متون دینی، قرآنی و فقهی پرداخته شده است. هدف از این بخش، شناخت جامع از مفاهیم شفافیت مالی، اصول و اهداف استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و رویکرد مدیریت اسلامی به این مقوله بوده است. برای گردآوری منابع، پایگاه‌های اطلاعاتی معتبری همچون پایگاه‌های علمی ایران، پایگاه‌های بین‌المللی مقالات علمی و پایگاه‌های تخصصی حوزه حسابداری و علوم اسلامی مورد استفاده قرار گرفته است.

در بخش دوم، برای تحلیل داده‌های گردآوری‌شده، از روش تحلیل محتوای کیفی استفاده شده است. در این مرحله، محتوای متون شناسایی‌شده به‌صورت عمیق بررسی شده و مفاهیم کلیدی، اصول مشترک، تفاوت‌های موجود و الزامات مربوط به شفافیت مالی در هر یک از دو چارچوب استانداردهای بین‌المللی و مدیریت اسلامی استخراج و دسته‌بندی شده است. تحلیل محتوای کیفی این امکان را فراهم می‌آورد تا فراتر از ظاهر متون، به تحلیل عمیق مفاهیم و اصول بنیادین هر یک از این رویکردها پرداخته شود.

همچنین در این پژوهش، از روش تطبیقی بهره گرفته شده است. روش تطبیقی، که رویکردی رایج در پژوهش‌های علوم انسانی و اجتماعی به‌ویژه در حوزه مطالعات بین‌رشته‌ای است، امکان مقایسه نظام‌مند میان استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و اصول مدیریت اسلامی را فراهم می‌آورد. در این راستا، مؤلفه‌هایی همچون اهداف شفافیت مالی، الزامات اجرایی، مبانی نظری و فلسفه وجودی هر یک از این دو چارچوب، به‌صورت تطبیقی مورد بررسی قرار گرفته است.

از آنجا که این پژوهش ماهیتی بنیادی و نظری دارد و هدف آن تولید دانش و غنای ادبیات نظری در حوزه شفافیت مالی و همگرایی استانداردهای بین‌المللی و اسلامی است، داده‌های مورد استفاده عمدتاً از نوع داده‌های ثانویه و مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای و اسنادی بوده است.



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



در مجموع، ترکیب روش‌های توصیفی-تحلیلی، تحلیل محتوای کیفی و رویکرد تطبیقی، ابزار مناسبی برای پاسخ‌گویی به اهداف پژوهش و بررسی جامع و نظام‌مند موضوع مورد مطالعه فراهم کرده است.

## یافته‌ها

پس از بررسی مبانی نظری، چارچوب‌های مفهومی و مرور پیشینه پژوهش‌های داخلی و خارجی مرتبط با موضوع شفافیت مالی، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و رویکرد مدیریت اسلامی، در این بخش به تحلیل و تفسیر نتایج حاصل از یافته‌های پژوهش پرداخته می‌شود.

هدف از این بخش، ارائه تحلیلی نظام‌مند از داده‌های استخراج‌شده، مقایسه تطبیقی میان اصول و الزامات شفافیت مالی در دو چارچوب مذکور و همچنین بررسی چالش‌ها و راهکارهای همگرایی استانداردهای بین‌المللی و آموزه‌های مدیریت اسلامی است.

در این راستا، داده‌های پژوهش مبتنی بر بررسی محتوای متون علمی، استانداردهای رسمی، منابع فقهی و مطالعات تجربی موجود، در قالب جداول مختلف دسته‌بندی شده و تحلیل‌های لازم بر مبنای آن‌ها ارائه می‌گردد. همچنین نتایج این بخش با یافته‌های پژوهش‌های پیشین تطبیق داده شده تا میزان همخوانی یا تفاوت آن‌ها مشخص شود.

لازم به ذکر است که تحلیل نتایج با رویکرد توصیفی-تحلیلی و در عین حال مقایسه‌ای انجام شده و تلاش شده است علاوه بر بیان توصیفی یافته‌ها، تبیین مفهومی و استنباط‌های علمی لازم نیز ارائه شود. در انتها نیز نقاط ضعف، چالش‌ها و ظرفیت‌های موجود در مسیر تحقق شفافیت مالی در نظام‌های اقتصادی کشورهای اسلامی، با تأکید بر تلفیق استانداردهای بین‌المللی و اصول اسلامی، مورد بحث و تحلیل قرار خواهد گرفت.

**جدول ۱. مقایسه جامع اهداف شفافیت مالی در استانداردهای بین‌المللی و مدیریت اسلامی**

| مؤلفه | توضیح مدیریت اسلامی | توضیح استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی |
|---|---|---|
| هدف نهایی | تحقق عدالت اقتصادی، جلوگیری از ظلم و فساد، صیانت از حقوق مردم | افزایش کارایی بازارهای مالی، کاهش هزینه سرمایه و ارتقای اعتماد سرمایه‌گذاران |
| رویکرد به افشای اطلاعات | ارائه اطلاعات شفاف، صادقانه و در چارچوب ارزش‌های اخلاقی و شرعی | ارائه اطلاعات کامل، صحیح، بی‌طرفانه و قابل مقایسه برای تصمیم‌گیری اقتصادی |
| رویکرد به پاسخ‌گویی | پاسخ‌گویی در برابر خداوند، مردم و رعایت امانت‌داری و انصاف | پاسخ‌گویی به نهادهای نظارتی، سهام‌داران و فعالان بازار سرمایه |
| نقش اجتماعی-اقتصادی شفافیت مالی | شفافیت مالی عامل تحقق عدالت، جلوگیری از فساد و تضییع حقوق مردم | شفافیت مالی عامل کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و افزایش کارآمدی بازار |

جدول ۲ به بررسی و مقایسه دقیق اهداف شفافیت مالی در دو چارچوب متفاوت یعنی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و رویکرد مدیریت اسلامی می‌پردازد. این مقایسه نشان می‌دهد که اگرچه شفافیت مالی در هر دو رویکرد یک اصل بنیادین تلقی می‌شود، اما تفاوت‌های معناداری در فلسفه وجودی، اهداف نهایی و رویکردهای عملیاتی آن وجود دارد.

در استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، شفافیت مالی عمدتاً با رویکرد اقتصادی تعریف می‌شود. هدف اصلی، کاهش عدم تقارن اطلاعاتی، ارتقای کیفیت افشای اطلاعات، افزایش کارایی بازارهای مالی، بهبود تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران و کاهش هزینه سرمایه است. این رویکرد، ریشه در نظریه‌های اقتصاد بازار آزاد و کارکردگرایی دارد که معتقد است هر چه اطلاعات شفاف‌تر و دقیق‌تر باشد، کارآمدی بازار و اعتماد سرمایه‌گذاران افزایش می‌یابد.

در نهایت، می‌توان گفت که شفافیت مالی، چه در چارچوب استانداردهای بین‌المللی و چه در مدیریت اسلامی، ضرورتی انکارناپذیر برای تحقق سلامت اقتصادی، اعتماد عمومی و عدالت اجتماعی است، اما تحقق کامل آن در کشورهای اسلامی نیازمند بومی‌سازی استانداردها و انطباق آن‌ها با ارزش‌های دینی و فرهنگی است.



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



**جدول ۲. نقاط اشتراک بنیادین شفافیت مالی در استانداردهای بین‌المللی و مدیریت اسلامی**

| مؤلفه | توضیح مشترک |
|---|---|
| اصل صداقت | تأکید بر ضرورت صداقت در ارائه اطلاعات و جلوگیری از تحریف یا پنهان‌کاری |
| اصل امانت‌داری | مسئولیت سازمان‌ها در حفظ امانت اطلاعات و ارائه آن بدون سوءاستفاده |
| اصل افشای کافی | افشای به‌موقع، کامل و قابل فهم اطلاعات برای تصمیم‌گیری آگاهانه ذی‌نفعان |
| جلوگیری از فساد | شفافیت مالی ابزاری برای مقابله با فساد، رانت و کاهش فضای ابهام اطلاعاتی |
| رعایت حقوق مردم | ارائه اطلاعات صحیح موجب رعایت حقوق عمومی، افزایش اعتماد و عدالت اقتصادی |

جدول ۲ به بررسی نقاط اشتراک میان دو رویکرد متفاوت در حوزه شفافیت مالی یعنی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و مدیریت اسلامی می‌پردازد. با وجود تفاوت‌های فلسفی و مفهومی که در جدول قبلی به آن اشاره شد، این جدول نشان می‌دهد که اصول بنیادینی در هر دو رویکرد وجود دارد که می‌تواند مبنای همگرایی و تعامل این دو چارچوب باشد.

**جدول ۳. تفاوت‌های مفهومی و فلسفی در رویکرد به شفافیت مالی**

| مؤلفه | توضیح مدیریت اسلامی | توضیح استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی |
|---|---|---|
| فلسفه وجودی | مبتنی بر عدالت اجتماعی، مسئولیت دینی و صیانت از حقوق مردم | مبتنی بر نظریه بازار آزاد، تمرکز بر بهبود عملکرد بازار و سودآوری |
| ذی‌نفعان محوری | اولویت با رعایت حقوق تمامی افراد جامعه و پاسخ‌گویی در برابر خدا | اولویت با اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی |
| نوع پاسخ‌گویی | پاسخ‌گویی در برابر اصول شرعی، اخلاقی و وجدان اجتماعی | پاسخ‌گویی در برابر نهادهای قانونی و بازارهای مالی |
| انگیزه شفافیت مالی | افشای اطلاعات برای جلوگیری از ظلم اقتصادی و ایجاد عدالت | افشای اطلاعات برای کاهش هزینه سرمایه و ارتقای نقدشوندگی بازار |

جدول ۳ پژوهش به بررسی تفاوت‌های مفهومی و فلسفی میان دو رویکرد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و مدیریت اسلامی در حوزه شفافیت مالی می‌پردازد. این تفاوت‌ها ماهیت بنیادی دارند و ریشه در جهان‌بینی، اهداف نهایی و نوع نگاه هر رویکرد به مقوله اقتصاد و اطلاعات مالی دارد. در استانداردهای بین‌المللی، شفافیت مالی ابزاری اقتصادی تلقی می‌شود که بر اساس نظریه‌های بازار آزاد و کارکردگرایی شکل گرفته است. هدف اصلی، افزایش کارایی بازارهای مالی، بهبود نقدشوندگی، کاهش هزینه سرمایه و ارتقای تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران است. این رویکرد، نگاه فنی و اقتصادی صرف به شفافیت مالی دارد که بر محور ارتقای منافع اقتصادی ذی‌نفعان اصلی یعنی سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان تعریف می‌شود.

**جدول ۴. چالش‌های کلیدی اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کشورهای اسلامی**

| مؤلفه | توضیحات |
|---|---|
| چالش فرهنگی | تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی کشورهای اسلامی با ساختار استانداردهای بین‌المللی مانع پذیرش کامل می‌شود |
| چالش فقهی | مغایرت برخی مفاهیم نظیر بهره، سود تضمینی و ابزارهای مالی مدرن با اصول فقه اسلامی |
| چالش نهادی | ضعف قوانین، نهادهای نظارتی، زیرساخت‌های حقوقی و اجرایی در کشورهای اسلامی |
| چالش منابع انسانی | کمبود نیروهای متخصص مسلط بر استانداردهای بین‌المللی و اصول اسلامی در حوزه حسابداری و مالی |
| چالش اعتماد عمومی | کاهش اعتماد عمومی به گزارش‌های مالی به دلیل ضعف شفافیت نهادی و فرهنگی |

جدول چهارم پژوهش به بررسی چالش‌های اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کشورهای اسلامی می‌پردازد. یافته‌های این جدول بیانگر آن است که اگرچه استانداردهای بین‌المللی با هدف ارتقای شفافیت، کیفیت گزارشگری مالی و مقایسه‌پذیری اطلاعات در سطح جهانی طراحی شده‌اند، اما پیاده‌سازی کامل و اثربخش آن‌ها در کشورهای اسلامی با موانع جدی مواجه است که ریشه در تفاوت‌های فرهنگی، دینی، نهادی و ساختاری دارد.



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



برآیند تحلیل این جدول نشان می‌دهد که اجرای موفق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در کشورهای اسلامی، صرفاً در گرو پذیرش فنی این استانداردها نیست، بلکه مستلزم اصلاحات فرهنگی، نهادی، فقهی، آموزشی و اجتماعی گسترده است که باید در فرآیند بومی‌سازی این استانداردها به‌طور جدی مدنظر قرار گیرد.

**جدول ۵. راهکارهای عملی برای همگرایی استانداردهای بین‌المللی و مدیریت اسلامی**

| مؤلفه | توضیحات |
|---|---|
| تدوین استانداردهای بومی | تدوین و بومی‌سازی استانداردهای حسابداری اسلامی منطبق با اصول فقهی و نیازهای جهانی |
| بازنگری در مقررات داخلی | بازنگری و اصلاح مقررات ملی برای ایجاد هماهنگی بین استانداردهای بین‌المللی و الزامات شرعی و فرهنگی |
| آموزش و ارتقای نیروی انسانی | افزایش سطح دانش حسابداران و مدیران مالی در حوزه استانداردهای بین‌المللی و اصول فقه اسلامی |
| ارتقای شفافیت نهادی | تقویت زیرساخت‌های نظارتی و الزام به شفافیت سازمانی بر اساس هر دو رویکرد اسلامی و بین‌المللی |
| فرهنگ‌سازی و آموزش عمومی | فرهنگ‌سازی و ارتقای آگاهی عمومی درباره اهمیت شفافیت مالی و نقش آن در سلامت اقتصادی و اجتماعی |

جدول فوق پژوهش به بررسی راهکارهای عملی برای همگرایی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی با مدیریت اسلامی اختصاص دارد. این جدول بر این واقعیت تأکید دارد که صرف اجرای مکانیکی استانداردهای بین‌المللی در کشورهای اسلامی، بدون در نظر گرفتن تفاوت‌های فرهنگی، دینی و نهادی، نه‌تنها کارآمد نخواهد بود، بلکه می‌تواند منجر به تعارض‌های نظری و عملی شود. بنابراین، تحقق شفافیت مالی واقعی و پایدار در این کشورها، مستلزم تدوین رویکردهای بومی‌سازی شده و مبتنی بر همگرایی این دو چارچوب است.

یکی از مهم‌ترین راهکارهای مطرح‌شده، تدوین استانداردهای بومی مبتنی بر اصول فقه اسلامی و نیازهای اقتصادی است. استانداردهای بین‌المللی، گرچه چارچوبی علمی و حرفه‌ای برای گزارشگری مالی فراهم می‌کنند، اما برخی از مفاهیم و ابزارهای آن با آموزه‌های دینی و فرهنگی کشورهای اسلامی سازگار نیست. به همین دلیل، سازمان‌هایی همچون AAOIFI در جهان اسلام تلاش کرده‌اند استانداردهای حسابداری اسلامی را تدوین و اجرایی کنند.

برآیند تحلیل این جدول نشان می‌دهد که تحقق همگرایی استانداردهای بین‌المللی و مدیریت اسلامی، فرآیندی تدریجی، چندلایه و نیازمند تعامل سازنده میان نهادهای اقتصادی، دینی، حقوقی و آموزشی است و نمی‌توان انتظار داشت این فرآیند صرفاً از طریق پذیرش صوری استانداردهای بین‌المللی محقق شود.

## بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان داد که شفافیت مالی، به‌عنوان یکی از اصول بنیادین هر دو نظام «مدیریت اسلامی» و «استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)»، از نظر اهداف عملیاتی و اصول اجرایی نقاط اشتراک قابل‌توجهی دارد؛ هرچند تفاوت‌های فلسفی و مبنایی میان این دو چارچوب مشهود است. در سطح اشتراک، هر دو رویکرد بر اصولی همچون صداقت در ارائه اطلاعات، امانت‌داری، افشای کامل و به‌موقع و مقابله با فساد تأکید دارند. این همگرایی اصولی نشان می‌دهد که پیاده‌سازی و هم‌افزایی دو رویکرد می‌تواند چارچوبی جامع برای ارتقای شفافیت مالی در کشورهای اسلامی فراهم آورد (Khodapanah Ajirloo, 2024; Raspati & Simanjuntak, 2024).

نتایج به‌دست‌آمده از بررسی مقایسه‌ای نشان داد که در چارچوب IFRS، هدف اصلی شفافیت مالی، بهبود کیفیت اطلاعات مالی، افزایش کارایی بازار و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی است. این یافته با نتایج پژوهش‌های پیشین همسو است که تأیید کرده‌اند پذیرش IFRS موجب کاهش هزینه سرمایه و بهبود نقدشوندگی بازار می‌شود (Li et al., 2020; Solomon et al., 2021). در مقابل، یافته‌ها بیانگر آن است که در مدیریت اسلامی، شفافیت مالی علاوه بر کارکردهای اقتصادی، یک الزام اخلاقی و شرعی تلقی می‌شود که با اهدافی همچون تحقق عدالت اقتصادی، حفظ حقوق مردم و پیشگیری از فساد گره خورده است (Farid & Ghodakforoushan, 2019; Masoumi & Hekmati, 2024). این دیدگاه با یافته‌های (ElKelish et al., 2024) همسو است که نقش فرهنگ سازمانی و ارزش‌های اخلاقی را در ارتقای شفافیت و حاکمیت شرکتی تأیید کرده‌اند.



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



یکی از نکات کلیدی نتایج، شناسایی موانع و چالش‌های اساسی اجرای IFRS در کشورهای اسلامی بود. یافته‌ها نشان داد که تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی، مغایرت‌های فقهی، ضعف زیرساخت‌های نهادی و کمبود منابع انسانی متخصص، از جمله موانع اصلی پذیرش کامل این استانداردها است. این یافته با نتایج (Odo, 2018) و (Bineshian et al., 2018) همخوانی دارد که به مشکلات ساختاری و کمبود آمادگی حرفه حسابداری در کشورهای در حال توسعه اشاره کرده‌اند. همچنین، مغایرت برخی مفاهیم IFRS با اصول شریعت، مانند بهره و برخی ابزارهای مالی مشتقه، که در نتایج این پژوهش نیز تأیید شد، با یافته‌های (Feyzollah & Haghighat, 2021) و (Moradi et al., 2019) همسو است که چالش‌های فقهی و فنی را در اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در ایران بررسی کرده‌اند.

از منظر راهکارها، نتایج پژوهش حاضر بر اهمیت بومی‌سازی استانداردها تأکید داشت. این یافته با مطالعه (Eskafi Asl & Heydarpour, 2021) همخوانی دارد که طراحی مدل بومی برای پیاده‌سازی IFRS را ضروری دانسته است. در این مسیر، ایجاد چارچوب‌های گزارشگری مالی اسلامی نظیر استانداردهای AAOIFI می‌تواند پلی برای همگرایی میان الزامات فنی IFRS و اصول مدیریت اسلامی باشد (Khodapanah Ajirloo, 2024). همچنین، نتایج نشان داد که تلفیق اصول اخلاقی اسلامی با فناوری‌های نوین گزارشگری، همچون هوش مصنوعی و بلاکچین، می‌تواند سطح شفافیت و دقت را افزایش دهد؛ موضوعی که در پژوهش (Han et al., 2023) و (Al-Omush et al., 2025) نیز مورد تأکید قرار گرفته است.

مقایسه با مطالعات پیشین نشان می‌دهد که یافته‌های این پژوهش همسو با نتایج (Roosta & Dehghani Saadi, 2018) و (Badri & Ghaemi, 2021) است که بر ضرورت اصلاح ساختارهای نظارتی، بهبود کیفیت افشا و ارتقای فرهنگ پاسخ‌گویی در فرآیند شفافیت مالی تأکید کرده‌اند. علاوه بر این، نتایج با یافته‌های (Kpmg, 2023) مطابقت دارد که استفاده از ابزارهای تحلیلی نوین و فناوری‌های داده‌کاوی را برای ارتقای خوانایی و شفافیت گزارش‌ها ضروری دانسته‌اند.

تحلیل محتوایی نتایج نشان می‌دهد که هرچند IFRS و مدیریت اسلامی در فلسفه وجودی، مخاطبان هدف و انگیزه‌های اصلی تفاوت دارند، اما این تفاوت‌ها لزوماً به معنای عدم امکان همگرایی نیست. برعکس، اشتراک در اصول کلیدی مانند صداقت، امانت‌داری و افشای کامل، بستری مناسب برای توسعه چارچوب‌های ترکیبی فراهم می‌کند. این موضوع با یافته‌های (ElKelish et al., 2024) همخوانی دارد که بر نقش فرهنگ سازمانی در تقویت حاکمیت شرکتی و شفافیت تأکید دارند.

به‌طور کلی، نتایج این پژوهش نشان داد که تحقق شفافیت مالی پایدار در کشورهای اسلامی، مستلزم سه رویکرد کلیدی است: ۱) بومی‌سازی و همگرایی استانداردها، ۲) تقویت زیرساخت‌های نهادی و ظرفیت منابع انسانی، و ۳) استفاده از فناوری‌های نوین در چارچوب اصول شرعی. چنین رویکردی می‌تواند ضمن حفظ هویت فرهنگی و دینی، کشورها را با جریان‌های اصلی گزارشگری مالی جهانی همسو کند (Khodapanah Ajirloo, 2024; Raspati & Simanjuntak, 2024).

این پژوهش، به‌دلیل ماهیت کیفی و تحلیلی خود، بر پایه منابع ثانویه و تحلیل محتوای اسناد و مطالعات موجود انجام شد و فاقد داده‌های میدانی و آزمون‌های تجربی است. بنابراین، نتایج به‌طور مستقیم قابلیت تعمیم کمی به همه بافت‌ها و صنایع را ندارد. همچنین، محدودیت در دسترسی به برخی منابع به‌روز به‌ویژه در حوزه ترکیب IFRS با حسابداری اسلامی، می‌تواند بر جامعیت تحلیل‌ها اثرگذار باشد. علاوه بر این، تنوع دیدگاه‌های فقهی در کشورهای اسلامی و تفاوت‌های نهادی و قانونی میان آن‌ها، امکان یکپارچه‌سازی کامل نتایج را محدود می‌کند.

برای تکمیل و گسترش یافته‌های این پژوهش، مطالعات آتی می‌توانند رویکرد ترکیبی (Mixed Methods) را با تلفیق داده‌های کیفی و کمی به‌کار گیرند تا علاوه بر تحلیل مفهومی، شواهد تجربی نیز ارائه شود. انجام پژوهش‌های میدانی در صنایع و بخش‌های مختلف اقتصادی کشورهای اسلامی می‌تواند درک عمیق‌تری از چالش‌ها و فرصت‌های اجرای IFRS به همراه داشته باشد. همچنین، بررسی تجربی تأثیر فناوری‌هایی همچون بلاکچین و هوش مصنوعی بر ارتقای شفافیت مالی در چارچوب اسلامی، می‌تواند به توسعه مدل‌های نوین گزارشگری کمک کند. پیشنهاد می‌شود مطالعات تطبیقی بیشتری میان کشورهای با موفقیت نسبی در اجرای IFRS و کشورهایی که هنوز در مراحل ابتدایی هستند انجام شود تا عوامل کلیدی موفقیت شناسایی گردد.

سیاست‌گذاران و نهادهای نظارتی در کشورهای اسلامی می‌توانند با تدوین چارچوب‌های گزارشگری بومی‌سازی‌شده که ترکیبی از اصول IFRS و آموزه‌های مدیریت اسلامی باشد، زمینه همگرایی این دو رویکرد را فراهم کنند. آموزش تخصصی حسابداران و مدیران مالی در حوزه هر دو نظام، و به‌کارگیری فناوری‌های نوین گزارشگری در چارچوب



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



ملاحظات شرعی، از اقدامات کلیدی در این مسیر است. همچنین، ایجاد نهادهای نظارتی مشترک با ترکیب کارشناسان فنی و فقهی می‌تواند بر کیفیت و انطباق گزارشگری مالی بیفزاید. فرهنگ‌سازی عمومی پیرامون اهمیت شفافیت مالی نیز نقش مهمی در ارتقای پاسخ‌گویی سازمان‌ها ایفا خواهد کرد.

## مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

## تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

## تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافعی وجود ندارد.

## حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

## موازین اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

**References**

Al-Omush, A., Almasarwah, A., & Al-Wreikat, A. (2025). Artificial intelligence in financial auditing: redefining accuracy and transparency in assurance services. *EDPACS*, 1-20. https://doi.org/10.1080/07366981.2025.2459490

Badri, A., & Ghaemi, M. (2021). Barriers to applying the fair value basis in the Iranian banking industry at the macro level. *Applied Research in Financial Reporting*, *10*(1), 303-342.

Bineshian, Z., Tabesh, Z., & Ziari, R. (2018). Does the accounting profession have the readiness to adopt International Financial Reporting Standards (IFRS)? *Accounting and Auditing Studies*, *7*(25), 99-114.

ElKelish, W. W., Hussain, A., Al Mahameed, M., & Irsyadillah, I. (2024). Exploring the impact of organizational culture on governance transparency in audit firms: evidence from the United Arab Emirates emerging market. *Journal of Applied Accounting Research*, *ahead-of-print*(ahead-of-print). https://doi.org/10.1108/JAAR-06-2023-0170

Eskafi Asl, M., & Heydarpour, F. (2021). Designing a model for implementing International Financial Reporting Standard No. 17. *Financial Accounting and Auditing Research*, *13*(49), 233-257.

Farid, D., & Ghodakforoushan, M. (2019). Asset management and the relevance of accounting information. *Financial Accounting and Auditing Research*, *11*(44), 79-100.

Feyzollah, S., & Haghighat, H. (2021). Barriers to implementing International Financial Reporting Standards in the Iranian banking industry. *Applied Research in Financial Reporting*, *10*(1), 271-302.

Han, H., Shiwakoti, R. K., Jarvis, R., Mordi, C., & Botchie, D. (2023). Accounting and auditing with blockchain technology and artificial Intelligence: A literature review. *International Journal of Accounting Information Systems*, *48*, 100598. https://doi.org/10.1016/j.accinf.2022.100598

Kachelmeier, S. J., & Pevzner, M. A. U. V. K. (2023). Timeliness versus transparency in critical audit matters. *Journal of Accounting and Public Policy*, *42*(2), 106948. https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2022.106948

Khodapanah Ajirloo, M. (2024). Comparative study of Islamic accounting standards and International Financial Reporting Standards: Challenges and convergence solutions. 9th International Conference on Management, Accounting, Economics and Social Sciences, Hamedan.

Kpmg. (2023). *Enhancing audit transparency through technology: Readability and analytics*. https://home.kpmg/xx/en/home/insights.html



Archive of SID.ir

Archive of SID.ir



Lee, W. J. (2019). Toward sustainable accounting information: Evidence from IFRS adoption in Korea. *Sustainability*, *11*(4), 11-54. https://doi.org/10.3390/su11041154

Li, B., Siciliano, G., & Venkatachalam, M. (2020). Economic consequences of IFRS adoption: The role of changes in disclosure quality. *Contemporary Accounting Research*, *38*(1), 129-179. https://doi.org/10.1111/1911-3846.12638

Masoumi, S. F., & Hekmati, M. (2024). Organizational Transparency for Preventing Administrative and Financial Corruption (Case Study: Hamadan Municipality). *New Research Approaches in Management and Accounting Sciences*, *8*(28), 2383-2397.

Moradi, M., Jafari Darrehdar, M., & Hosseinzadeh, S. (2019). Challenges and opportunities of fair value measurement for implementing International Financial Reporting Standards in Iran. *Accounting and Auditing Review*, *26*(3), 456-481.

Mosaddar, M., & Bolou, Q. (2021). Consequences of implementing International Financial Reporting Standards in the Iranian banking industry. *Applied Research in Financial Reporting*, *10*(2), 61-90.

Odo, J. O. (2018). Adoption of IFRS in Nigeria: Challenges and the way forward. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, *8*(8), 426-440. https://doi.org/10.6007/IJARBSS/v8-i8/4493

Raspati, G. G. M., & Simanjuntak, B. (2024). Analysis of the Impact of Accountability and Transparency on the Quality of Financial Reports With Internal Control System as a Moderating Variable. *MFC*, *2*(1), 83-92. https://doi.org/10.61397/mfc.v2i1.196

Roosta, M., & Dehghani Saadi, A. A. (2018). Why adopt International Financial Reporting Standards in developing countries? *Accounting and Social Interests*, *8*(3), 87-99.

Solomon, O., Houqe, M. N., & van Zijl, T. (2021). Meta-analysis of the impact of adoption of IFRS on financial reporting comparability, market liquidity, and cost of capital. *International Journal of Accounting and Finance*, *57*(3), 502-556. https://doi.org/10.1111/abac.12237



Archive of SID.ir